

SYLABUS PRZEDMIOTU ZAJĘĆ

1.	Nazwa przedmiotu/modułu w języku polskim oraz angielskim Archeologia Powszechna – Późne średniowiecze i okres nowożytny / The Archeology of the Middle Ages
2.	Dyscyplina archeologia
3.	Język wykładowy polski
4.	Jednostka prowadząca przedmiot Wydział Nauk Historycznych i Pedagogicznych
5.	Kod przedmiotu/modułu 22-AR-S1-01-APPSr-N
6.	Rodzaj przedmiotu/modułu (<i>obowiązkowy lub do wyboru</i>) obowiązkowy
7.	Kierunek studiów (specjalność/specjalizacja) archeologia
8.	Poziom studiów (<i>I stopień, II stopień, jednolite studia magisterskie, studia doktoranckie</i>) I stopnia
9.	Rok studiów (<i>jeśli obowiązuje</i>) III rok
10.	Semestr (<i>zimowy lub letni</i>) letni
11.	Forma zajęć i liczba godzin wykład 30 godzin, konwersatorium 30 godzin, laboratorium 10 godzin
12.	Wymagania wstępne w zakresie wiedzy, umiejętności i kompetencji społecznych dla przedmiotu/modułu w zakresie wiedzy: podstawowa wiedza o miejscu i znaczeniu archeologii w systemie nauk oraz o jej specyfice przedmiotowej i metodologicznej (uzyskana na dwóch pierwszych latach studiów licencjackich); w zakresie umiejętności: umiejętność wyszukiwania, oceny i użytkowania informacji z wykorzystaniem różnorodnych metod w zakresie kompetencji społecznych: pracowitość i szacunek do dorobku naukowego
13.	Cele przedmiotu wykład: opanowanie wszechstronnej wiedzy w zakresie archeologii średniowiecznej i nowożytnej Europy. Umiejętność określenia roli archeologii historycznej wśród innych specjalności w archeologii i naukach historycznych. Kształtowanie warsztatu archeologa czasów historycznych. Podniesienie poziomu wykształcenia humanistycznego konwersatorium: Nauka o kulturze średniowiecznej i wczesno-nowożytnej Europy na podstawie źródeł archeologicznych
14.	Treści programowe <u>Wykład:</u> 1. Wstęp do archeologii czasów historycznych 2. Archeologia wsi – typy wsi 3.

	Archeologia wsi – dom i zagroda 4. Archeologia miast – definicja średniowiecznego miasta 5. Archeologia miast – wczesne miasta i problem lokacji 6. Archeologia miast – struktura przestrzenna miast 7. Archeologia miast – działka i dom mieszczkański 8. Człowiek a środowisko w średniowiecznym mieście 9. Archeologia gospodarki – rolnictwo 10. Archeologia gospodarki – przetwórstwo żywności 11. Archeologia gospodarki – górnictwo 12. Archeologia gospodarki – metalurgia 13. Archeologia gospodarki – przetwórstwo drewna 14. Przetwórstwo skóry i inne rzemiosła 15. Archeologia średniowiecza. Podsumowanie Student uczy się archeologii czasów nowożytnych i najnowszych, studiuje te aspekty rozwoju cywilizacyjnego, które są dostępne badaniom archeologicznym <u>Konwersatorium i laboratorium:</u> Bloki tematyczne: I Osadnictwo – kultura mieszkania 1. Osadnictwo wiejskie, protomiejskie i miejskie. 2. Kultura zamieszkiwania. Umeblowanie i wyposażenie domu. Zbytek, pragmatyzm, ubóstwo. 3. Poziom komfortu, systemy ogrzewania i oświetlenie w średniowiecznym domu. II Kultura stołu 4. Rytuały i obyczaje biesiadne w świetle dostępnych źródeł. 5. Ceramika kuchenna i przygotowywanie strawy. 6. Zastawa stołowa. Użytkownicy ceramiki luksusowej i naczyń szklanych. III Kultura materialna a życie codzienne 6. Średniowieczny „dress code”. 7. Symboliczny i magiczny charakter średniowiecznej biżuterii. 8. Tekstylna pochodzące z badań archeologicznych oraz skarbców kościelnych. Źródła do poznania strojów codziennego użytku i szat ceremonialnych. 9. Metalowe akcesoria stroju. Praktyczne i symboliczne znaczenie pasa w kulturze wieków średnich. IV Podróżowanie 10. Materialne świadectwa pielgrzymowania. 11. Niebezpieczeństwa podróży. V Religia a myślenie magiczne 12. Popularna dewocja i kult 14 świętych wspomóżycieli na przykładzie drobnej plastyki figuralnej. 13. Źródła archeologiczne o stosowaniu zabiegów magicznych. Problem określenia genezy i rozpowszechnienia tego typu zjawisk w kulturze średniowiecznej. VI. Miłość 14. Miłość dworna – kultura „fin amor”. 15. Seksualność a stereotypy dotyczące obyczajowości średniowiecznej. VII. Czas wolny. Rozrywka i gry. 16. Tryktrak, młynek, kości, karty i szachy. VIII Śmierć, kultura umierania 17. Badania antropologiczne. 18. Miejsca upamiętnienia. IX Wojna w średniowieczu 19. Aspekty prawne, etyczne i religijne a źródła archeologiczne. 20. Archeologia miejsc konfliktu.	
15.	Zakładane efekty uczenia się Ma uporządkowaną wiedzę z zakresu archeologii prehistorycznej, historycznej, antycznej Ma podstawową wiedzę o powiązaniach archeologii z dziedzinami i dyscyplinami naukowymi, które są podstawą	Symbole odpowiednich kierunkowych efektów uczenia się K_W04 K_W05

	rozwijanych na ich gruncie specjalności, jak np. archeologia środowiskowa (bioarcheologia), archeologia podwodna, archeologia architektury, konserwacja zabytków archeologicznych Zna podstawowe metody badawcze i narzędzia warsztatu archeologa oraz podstawowe metody upowszechniania wiedzy archeologicznej Posiada podstawową wiedzę pozwalającą na analizę i interpretację źródeł archeologicznych oraz innych wytworów cywilizacji, przydatnych dla poznania danej epoki w dziejach ludzkości Potrafi rozpoznać różne rodzaje wytworów kultury właściwych dla studiowanej dyscypliny oraz przeprowadzić ich krytyczną analizę i interpretację z zastosowaniem typowych metod badawczych, w celu określenia ich treści i znaczeń, w tym przynależności chronologiczno-kulturowej oraz funkcji Posiada umiejętność merytorycznego argumentowania z wykorzystaniem poglądów innych autorów oraz formułowania wniosków Ma świadomość odpowiedzialności za zachowanie dziedzictwa kulturowego Wykazuje niezależność i samodzielność w myśleniu, rozumiejąc i szanując jednocześnie prawo innych osób do tego samego	K_W11 K_W12 K_U05 K_U06 K_K05 K_K07
16.	Literatura obowiązkowa i zalecana (<i>źródła, opracowania, podręczniki, itp.</i>) wykład: literatura obowiązkowa: Carver M., Klapste J. (ed.), <i>The Archaeology of Medieval Europe</i>, vol. 2. Twelfth to Sixteenth Centuries (Aarhus University Press, 2011). Literatura zalecana: Braudel F. 1992, <i>Kultura materialna, gospodarka i kapitalizm. XV-XVIII w.</i>, t. 1, Warszawa. Le Goff J. 1994, <i>Kultura średniowiecznej Europy</i>, wyd. 2., Warszawa. Kajzer L. 1996, <i>Wstęp do archeologii historycznej w Polsce</i>, Łódź. konwersatorium i laboratorium: <i>The Archaeology of Medieval Europe</i>, vol.1. Eight to Twelfth Centuries A.D. 2007 (red.) James Graham Campbell i Magdalena Valor, <i>Acta Jutlandica LXXXIII-1; Humanities Series 79</i>, Aarhus University Press <i>The Archaeology of Medieval Europe Twelfth to Sixteenth Centuries A.D.</i> 2011, vol.2 (red.) Martin Carver i Jan Klapste, <i>Acta Jutlandica 2011/09</i>, Aarhus University Press	
17.	Metody weryfikacji zakładanych efektów uczenia się: wykład: egzamin ustny konwersatorium: odpowiedź ustna laboratorium: odpowiedź ustna	
18.	Warunki i forma zaliczenia poszczególnych komponentów przedmiotu/modułu: wykład: egzamin ustny po uzyskaniu oceny pozytywnej z konwersatorium i laboratorium konwersatorium: odpowiedź ustna laboratorium: odpowiedź ustna	
19.	Nakład pracy studenta	

	forma działań studenta	liczba godzin przeznaczona na zrealizowanie danego rodzaju zajęć
	zajęcia (wg planu studiów) z prowadzącym: - wykład: 30 - konwersatorium: 30 - laboratorium: 10	70
	praca własna studenta/doktoranta (w tym udział w pracach grupowych): - czytanie wskazanej literatury: 40 - przygotowanie do końcowej odpowiedzi ustnej: 40	80
	Łączna liczba godzin	150
	Liczba punktów ECTS	5